

REMISSYTTRANDE
2021-09-15
Dnr 0223/21
Er referens: Fi2021/02222

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2021:42)

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerade betänkande på remiss och lämnar följande yttrande.

Brå tillstyrker förslagen i betänkandet men har synpunkter gällande betänkandets förslag om vilka aktörer som ska omfattas av uppgiftsskyldigheten inom ramen för särskilt beslutad samverkan (se nedan).

Förslagen är i linje med den forskning Brå bedrivit gällande penningtvätt och finansiering av terrorism, i vilken Brå bland annat betonat vikten av såväl vägledande information som behovet av ett ökat informationsutbyte mellan relevanta aktörer (se t.ex. Brå 2011:4, Brå 2015:22, Brå 2019:17, Brå 2021:6). Det gäller inte minst förslagen att Finansinspektionen bör arbeta för att verksamhetsutövare under myndighetens tillsyn lättare ska få tillgång till olika typer av vägledande information samt att Finansinspektionen bör utveckla former för dialog med dessa verksamhetsutövare i centrala frågor. Utredningens förslag på åtgärder för ett ökat informationsutbyte mellan relevanta aktörer i den utsträckning det behövs för att dessa ska kunna vidta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism framstår också som positivt.

Brå vill samtidigt lämna en synpunkt. Utredningen konstaterar att bestämmelser om sekretess och annan tystnadsplikt utgör hinder för det informationsutbyte som behövs för att relevanta aktörer ska kunna vidta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Det föreslås därför att det ska införas en möjlighet till särskilt beslutad samverkan inom vilken uppgifter som omfattas av sekretess eller annan tystnadsplikt som utgångspunkt ska kunna utbytas genom en uppgiftsskyldighet. I en samverkan ska de myndigheter som ingår i Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism (däribland Brå), Sveriges advokatsamfund och verksamhetsutövare enligt definitionen i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism kunna ingå. Uppgiftsskyldigheten bör enligt utredningen gälla i förhållande till samtliga aktörer som deltar i en särskilt beslutad samverkan.

Uppgifterna i Brås forsknings- och statistikverksamhet skyddas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen och 7 § offentlighets- och sekretessförordningen. Denna sekretess är som utgångspunkt absolut. Det starka sekretessskyddet är en förutsättning för att Brå ska kunna bedriva sin forsknings- och statistikverksamhet. Brå befarar att uppgiftslämnarnas förtroende för myndighetens forsknings- och statistikverksamhet kommer att minska om myndigheten inte på ett tydligt sätt kan meddela vilka andra aktörer som i framtiden kan komma att få del av de uppgifter som lämnas till Brå. Den av utredningen föreslagna uppgiftsskyldigheten skulle således försvåra uppgiftsinsamling från enskilda och myndigheter.

Brå förordar därför att ett förtydligande att myndigheten inte ska vara skyldig att lämna uppgifter inom ramen för en särskilt beslutad samverkan mot penningtvätt eller finansiering av terrorism. Brås roll i en särskilt beslutad samverkan skulle istället kunna vara att bidra med expertis, bedömningar och råd.

Detta yttrande avges av generaldirektör Kristina Svartz efter föredragning av utredare Karolina Hurve. I beredningen har deltagit Lars Korsell, forsknings- och utredningsråd, Edvin Sandström, utredare, Center mot våldsbejakande extremism samt Daniel Vesterhav, enhetschef vid Brottsförebyggande rådet.

Kristina Svartz

Karolina Hurve